

Julie Morgan AS/MS

**Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Health and Social Services**

**Llywodraeth Cymru
Welsh Government**

Dr Dai Lloyd AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

Seneddlechyd@senedd.cymru

30 Gorffennaf 2020

Annwyl Dai,

Diolch am eich llythyr at Brif Weinidog Cymru, dyddiedig 3 Gorffennaf, ynghylch ymchwiliad y pwyllgor i effaith pandemig Covid-19, a'r effaith yn benodol ar iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru. Fel y Gweinidog sy'n gyfrifol am y portffolio hwn, gofynnwyd i mi ymateb.

Mae ymateb i'r pandemig wedi golygu bod rhaid i'r sectorau iechyd a gofal cymdeithasol ledled Cymru newid eu ffordd o weithio yn sylweddol. Mae'r gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru wedi wynebu'r heriau ac ymateb iddynt dro ar ôl tro.

Rydych yn gofyn yn benodol ynghylch darpariaeth gofal dros yr haf i blant oedran ysgol gweithwyr hanfodol.

Yn ystod cyfnod yr ymateb cychwynnol i'r feirws, roeddem wedi rhoi trefniadau ar waith i sicrhau y gallai gweithwyr hanfodol gael gafael ar ofal plant. Fel y nodwch, ar gyfer plant oedran ysgol gweithwyr hanfodol a phlant bregus, mewn ysgolion y darparwyd hyn i raddau helaeth, ac roedd yn cael ei redeg gan aelodau o'r gweithlu addysg. Ynghyd â hyn, roeddem wedi rhoi Cynllun Cymorth Gofal Plant y Coronafeirws ar waith i blant cyn oedran ysgol.

Roedd y mesurau hyn yn angenrheidiol er mwyn sicrhau y gallai gweithwyr hanfodol fynd i'r gwaith, ac er mwyn cadw nifer y plant a oedd mewn lleoliadau yn isel ar yr adeg benodol honno; ni allem gyfeirio rhieni i ofal plant cofrestredig gan nad oedd lle ar gael yn y lleoliadau i ddarparu ar gyfer niferoedd y plant yn ddiogel ac yn unol â'r gofynion ymbellhau cymdeithasol.

Wrth i'n dealltwriaeth o'r feirws ddatblygu, ac yn enwedig ein dealltwriaeth o'r effeithiau ar blant, rydym wedi gallu gwneud newidiadau i'r rheoliadau a'r canllawiau sydd wedi galluogi pob disgybl i ailgydio a dal i fyny yn yr ysgol cyn y gwyliau haf, a lleoliadau gofal plant i ehangu eu gwasanaethau yn ddiogel.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Julie.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ers 22 Mehefin, mae darparwyr gofal plant ledled Cymru wedi gallu ehangu eu gweithgarwch, gan agor gwasanaethau i fwy o blant. Mae dros 3,500 o leoliadau gofal plant ledled Cymru sydd â'r gallu i ddarparu bron i 79,000 o leoedd gofal plant. Caeodd nifer o'r lleoliadau hyn ar ddechrau'r pandemig, ond mae'r mwyafrif bellach yn agored ac yn derbyn plant.

Yn ystod yr haf, gwelir y cynlluniau chwarae a gweithgarwch penodol, sy'n rhoi hwb pellach i'r capasiti. Ochr yn ochr â hyn, rydym wedi galluogi teuluoedd i ddod at ei gilydd i ffurfio aelwydydd estynedig, gan ei gwneud yn bosibl trefnu mwy o ofal plant anffurfiol.

Er bod y sector gofal plant yn cynyddu ei weithgarwch, mae'r adferiad wedi bod yn amrywiol ac mae yna wahaniaethau o ran capasiti ac argaeledd. Rydym yn gweithio gydag awdurdodau lleol a'r sector gofal plant i sicrhau bod y gwasanaethau hynny sy'n gallu gweithredu yn gwneud hynny, ac yn ddiweddar diwygiwyd ein rheoliadau i alluogi lleoliadau gofal plant i weithredu o ganolfannau cymunedol ac addoldai.

Rydym wedi cyhoeddi bod £2.6m ar gael i ddarparu gofal plant a chyfleoedd chwarae i'n plant mwy bregus dros yr haf. Mae nifer o awdurdodau lleol wedi gallu cyfuno'r ddarpariaeth honno â chynlluniau ehangach yn ystod yr haf sy'n cefnogi gweithwyr hanfodol, ac rydym yn edrych ar beth arall y gallwn ei wneud i gefnogi'r gwaith hwn.

Mae ein gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol wedi chwarae rhan sylweddol yn yr ymateb i'r feirws hyd yn hyn, ac rydym yn ddiolchgar iddynt am bopeth y maent wedi ei wneud ac yn parhau i'w wneud. Rwy'n edrych ymlaen at gael gweld canfyddiadau'r pwyllgor.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Brif Weinidog Cymru a chadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg.

Yn gywir,

Julie Morgan AS/MS

Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Health and Social Services